

functiones sacras, quatenus publice in Ecclesia fiunt; ad has autem solum Ecclesie seu templa destinata sunt; ergo interdicere omnes Ecclesias alicujus loci, est simpliciter interdicere totum illum locum; erit ergo illud interdictum generale. Nihilominus contraria sententia est certa et communis, quam ex Archidiacono et Calderino refert Sylvest., dict. quest. 3, et sequitur; idemque tenent Covarr., Navarr. et Anton. supra, et in speciali tractatu de Interdicto. Et ratio est, quia tunc non interdicatur civitas, aut castrum, vel aliquid simile, quod necessarium est ad generale interdictum locale, ut colligitur ex decretis citatis. Item tale interdictum non fertur directe ac per se in totum aliquem locum generalem, sed in plures particulares determinatos, et ideo est particulare, vel, ut ita dicam, virtute est plura particularia interdicta; sicut, quando excommunicantur plures homines, excommunicatio particularis est, vel sunt potius plures excommunicationes juxta numerum personarum. Nec refert, quod divina officia in Ecclesiis tantum fieri soleant, nam in necessitate fieri possunt extra illas, et absolute loquendo, possunt alia loca talis oppidi ad illud munus destinari, quæ ex vi illius censure interdicta non sunt, et hoc est satis, ut tale interdictum generale non sit.

Tertia divisio interdicti personalis in generale et speciale.

41. *Angelus impugnatur.* — *Discrimen et convenientia interdicti respectu excommunicationis.* — Tertia divisio similis præcedenti est de interdicto personali in generale et speciale; quam etiam trimembrem constituit Angelus, vocans generale illud, quod fertur contra communitatem aliquam, ut contra civitatem, oppidum, etc., in quo omnes alii conveniunt; particulare vero seu speciale vocat, quo interdicuntur plures personæ determinatæ; singulare autem appellat, quando vel unica tantum persona interdicatur, vel indeterminate quicumque aliquod certum opus fecerit; ita colligitur ex illo, verbo *Interdictum*, 4, num. 7 et 41. Verumtamen hic distinguendi modus nullum fundamentum habet; sed speciale interdictum est, quoties in singularem personam fertur, sive illa sit una, sive plures, et sive certa, sive incerta. Atque ita solum sunt necessaria duo membra, quæ differunt in objectis, nam generale interdictum respicit aliquod corpus politicum

collectivum plurium personarum, et personas singulas solum ut sunt partes talis communitatis, juxta c. Si sententia, de Sent. excom., in 6. Particulare autem interdictum personale est, quod in determinatam, vel determinatas personas fertur; parum enim refert, quod in unam, vel plures feratur, dummodo ad singulas per se, et ad omnes, ut aiunt, per modum plurium tendat, sicut diximus de locali, quod in hoc eandem proportionem servat, ut Panormitanus, et alii indicantur in dict. cap. Cum in partibus, et Sylvester, ac reliqui Summistæ. Unde etiam in hoc partim differt, partim convenit hoc interdictum cum excommunicatione; differt quidem, quia excommunicatio non potest ferri in universitatem, et ita non datur excommunicatio generalis sicut interdictum; convenit autem in ratione particularis censure, ut sic dicam; nam, sicut excommunicatio potest ferri in unam, vel plures personas certas, vel incertas, et nihilominus semper est specialis seu singularis, una, vel plures, eodem modo se habet interdictum particulare.

42. *Collegii interdictum quale sit.* — Nonnulla vero supersunt dubia. Primum est, an, quando interdicatur collegium, quod est pars alicujus universitatis, seu populi, sit interdictum generale, vel particulare. Sylvest., *Interdictum*, primo, in fine, dicit esse particulare, ut si in hac civitate interdicatur Academia tota, quia non interdicatur, inquit, totum corpus civitatis, sed pars ejus. Contrarium tamen censeo verum, quod aperte sentit Navarrus, dict. num. 466. Et ratio est, quia tale interdictum non fertur in determinatam personam, unam, vel plures, sed in quoddam totum politicum, quod colectivo nomine optime significatur; est ergo generale ex vi objecti sui, cui est omnino accidentale, quod illud corpus sit pars alterius corporis politici. Et declaratur optime per comparisonem ad excommunicationem, nam illud objectum tale est, ut excommunicatio non posset in illud ferri; cujus ratio non est alia, nisi quia non datur excommunicatio generalis; ergo, cum interdictum in idem corpus fertur, generale est.

43. *Quid interdicatur per generale interdictum personale.* — *Conclusio.* — Secundum dubium huic annexum est, quid interdicatur per generale interdictum, an singulæ personæ, vel totum corpus politicum ut sic; non quidem totum, quia effectus hujus censure

non habent locum in illud, quia recipere, vel conferre sacramenta, audire, vel cantare divina officia, sepeliri, aut sepelire, actiones et passionem sunt singularum personarum, non alicujus corporis mystici. Si autem singulæ personæ interdicuntur, nihil interest inter hoc interdictum generale, et illud personale, quod in plures personas fertur; sive enim comprehendantur nomine colectivo, ut, v. gr., nomine collegii, sive nomine communi distributo, ut omnes collegiales, sive nominibus propriis, ut Petri, vel Pauli, etc., in re idem est effectus, scilicet quod singulæ personæ interdictæ manent. Dicendum nihilominus est per interdictum generale manere interdictas singulas personas, quæ sunt partes illius communitatis, in quam fertur, et non alias, neque totum corpus aliquam in singulis partibus, ut tales sunt. Tota hæc assertio habetur satis expresse in dict. c. Si sententia, ejusque pars ultima sufficienter probatur ratione facta, quæ in prædicto etiam textu habetur. Secunda etiam est facilis, quia sententia vel poena non extenditur extra illum, in quem fertur; ergo cum tale interdictum fertur in aliquod corpus politicum, extra illud non extenditur; sed corpus illud non complectitur nisi illas personas, quæ sunt partes ejus; ergo præter illas nullam aliam interdicat. Ex quo recte inferitur in prædicto textu, interdicto clero alicujus loci, non propterea interdicti populum, neque e converso, quia populus non est pars cleri, ut per se patet, neque etiam clerus censetur pars populi, ut in illo textu supponitur.

44. *Interdicto populo, an clerus interdicatur.* — *Resolutio.* — In quo posset quispiam hæsitare, quia nomen populus ita est collectivum, ut non minus clericos, quam laicos complectatur, nam ex omnibus consurgit, ut late disputat Decius, in c. 4 de Præben., ubi de hoc. Sicut etiam si interdicatur familia alicujus Principis, Cardinalis, vel Episcopi, quæ constet ex laicis et clericis, utrique interdicti manent, ut omnes docent, Sylvester, Tabiena, et alii, et videri potest Maiol., lib. 3 de Irregul., c. 20. Possunt ergo aliquando clerici et laici interdicti ut partes unius corporis, et exemplum adductum, et ratio convincunt, quia potest corpus politicum ex omnibus illis componi. Unde miror, cur Sylvest., *Interdictum*, 2, num. 47, admittens exemplum illud de familia, addat, si interdicantur Doctores alicujus civitatis, non comprehendendi clericos Doctores, citans Glossam in

d. c. Si sententia, quæ nihil tale dicit, neque est probabile; maxime quia sub illa forma interdictum potius est particulare quam generale, nam illa forma distributiva potius est, quam collectiva; sub illa autem distributione æque comprehenduntur clerici et laici, quia nomen Doctoris commune est. Quod si reducat ad formam collectivam, ut si universitas interdicatur, in qua et clerici, et laici sunt Doctores, manifestum est utrosque interdicti. Respondeo igitur hoc non negari in d. c. Si sententia, sed dici nomine populi intelligi laicum populum; nam licet ex rigurosa vocis significatione illa vox comprehendat omnes homines hujus congregationis, cujuscumque ordinis sint, et in jure civili fortasse aliquando ita sumatur, ut patet ex § Constat, Instit. de Jure natur., tamen juxta usum Ecclesie, et canonici juris, populus simpliciter dictus solet a clero distingui, et pro laico accipi, quia habent quasi jura omnino diversa. Ac denique in illo capite explicatum est, in generali interdicto nomine populi ita esse accipiendum, nisi aliud in ipsa sententia declaretur.

45. *Ratio assertionis quoad primam partem.* — *Qui sub hoc nomine, populus, comprehendantur.* — Prima vero pars assertionis probatur in textu illis verbis, *Ne sententia effectu careat*, quod plane sequeretur, si tale interdictum singulas personas non ligaret, quia si non ligat personas extraneas, nec totum ipsum, ut sic, nihil aliud superest, quod ligare possit. Unde fit necessario debere ligare omnes, qui sunt partes illius communitatis, tum quia non est major ratio de una quam de alia; tum etiam quia interdictum generale est, et ita omnes complectitur, cum nullum excipiat; intelligo autem per se, et ex vi talis interdicti. Nam, si lator ejus velit aliquem excipere, non censeo repugnare, ut simili proportionem de interdicto locali dixi. Et simili ratione potest aliquis excipi ob privilegium, si illud habeat; an vero possit habere aliquam aliam conditionem, quæ illam excuset, videbimus infra agentes de subjecto interdicti. Debent ergo singulæ personæ talis communitatis interdictæ, in se, ut ita dicam, sentire omnes effectus interdicti per propriam et quasi personalem prohibitionem sibi factam. Ideoque ad intelligendum quas personas liget hoc interdictum, attente consideranda sunt verba sententiæ, vel legis, qua interdictum fertur; et deinde spectandum est, an talis vel talis persona sit pars illius com-

munitatis, quæ tali nomine colectivo in lege vel sententia posito significatur; nam, si est pars, comprehenditur, non vero alias. Ut, v. gr., si absolute interdicitur hic populus, quamvis sint aliquæ personæ habitantes in suburbiis, etiam distantibus aliquantulum a civitate, tali interdicto comprehenduntur, quia revera sunt cives, et consequenter partes hujus populi; nec per se loquendo, excipiuntur nobiles, aut ignobiles, si vere sunt cives, quia de hoc non habent generale privilegium; secus vero erit, si habeant speciale, saltem ex consuetudine. At vero, si aliquis in hac civitate habitat ut hospes, etiamsi longo tempore habitet, non ligabitur per solum interdictum generale in populum latum, quia revera non est pars communitatis, quæ per se primo per interdictum ligatur. Qua ratione scholastici, verbi gratia, hic habitantes, etiamsi populus Conimbricensis interdicitur, non erunt interdicti, quæ est communis et certa sententia.

16. *Dubium de habente duo domicilia.* — Sed dubitari solet, quid dicendum sit, si quis habeat duo domicilia, unum in loco, ubi totus populus est generaliter interdictus, alius in loco non subjecto interdicto. Calder., tractatu de Interdicto, affirmat illum manere interdictum, fortasse quia interdictum est quædam prohibitio, quæ satis est ut uno titulo imponatur, ut obliget; sufficiens autem titulus est habere domicilium ibi; quod vero etiam alibi habeat, non potest excusare. Contrarium tamen tenet Sylvester, *Interdictum*, 2, num. 43, quia non est major ratio, cur sentiat onus unius communitatis, quam libertatem alterius, cum utriusque æque sit pars; et alioqui potius est in partem favorabilem inclinandum. Et propter hoc huic parti magis assentior. Limitandam tamen censerem, nisi actu habitet in populo interdicto; nam pro tunc est major ratio, cur sentiat onus illius populi, illique conformetur.

17. *Quæ personæ veniant nomine cleri, cum ille interdicitur.* — Aliud dubium est, an, cum clerus interdicitur, comprehendantur omnes Ecclesiasticæ personæ, id est, quæ gaudent privilegio clericali, ut sunt religiosi omnes etiam novitii, et conversi, etiam feminae. Ita tenet communis sententia, quam refert et sequitur Covarr., in c. Alma, p. 2, § 4, n. 8; oppositum tamen tenet Sylvester, *Interdictum*, 5, num. 17, quem Maiolus, et nonnulli alii sequuntur. Et fundamentum ejus est, quia in odiosis nomine cleri non veniunt religiosi,

etiamsi in favorabilibus veniant. Potestque confirmari, quia si interdicanter religiosi, non veniunt clerici sæculares, etiamsi lato modo religiosi sint, ut notatur in Rubrica de Regul.; ergo similiter e contrario. Sed huic sententiæ videtur obstare d. c. Si sententia, ubi totam communitatem oppidi, vel civitatis in duas partes distinguit, populum scilicet, et clericum; ergo sub altera earum comprehenduntur religiosi; sed non sub populo, quia hoc minus favorabile est ipsis religiosis, alioqui interdicto populo intelligerentur religiosi interdicti, quod dici non potest, ut recte Sylvest. supra, num. 9; ergo quoad hoc comprehenduntur sub clero; nam sub neutra parte eos includere, videtur, et a ratione, et a dict. textu alienum. Confirmatur, nam cum in eo dicitur, interdicto populo non comprehendendi clericum, sub clero comprehenduntur religiosi; ergo cum dicitur sub clero non interdici populum, non comprehendit religiosos sub populo, sed sub clero. Hæc controversia solum est de usu vocis, de qua non habemus in jure specialem declarationem, et ideo nihil potest constanter dici, quia vox utriusque significationis est capax. Et sine dubio sæpe sumitur pro solo clero sæculari, interdum pro toto Ecclesiastico cœtu; et ideo circumstantiæ sententiæ, et materia spectandæ sunt ad verum sensum intelligendum. Ubi autem res fuerit dubia, sequenda est regula, ut pœna mitiori modo exponatur.

18. *Respondetur ad rationem dubitandi initio factam.* — Sic igitur satis constat, quomodo interdictum personale generale singulas personas comprehendat. Ad rationem autem dubitandi in principio positam respondetur, multam quidem esse similitudinem inter interdictum personale generale, et particulare distributum circa easdem personas, quantum ad effectum, quem in eis infert, ut argumentum convincit, et ex dicendis infra de effectibus interdicti magis constabit. Nihilominus tamen dicendum est, illa interdicta esse diversa quoad rationes formales suas, nam, quando est generale, est una censura, quæ fertur in hoc totum; quando vero est particulare distributum, sunt plura interdicta personalia. Et ideo illud prius non comprehendit personas nisi ut partes hujus communitatis; aliud vero comprehendit singulas absolute, et independentem ab omni simili respectu. Ex qua differentia, licet speculativa videatur, oriuntur aliæ morales, quas postea ex professo tractabimus, videlicet,

quod per interdictum generale ligatur interdum persona, quæ est pars communitatis, sine culpa sua; per interdictum autem personale nemo ligatur sine personali culpa. Rursus interdictum generale auferri potest a persona, manens in toto, si illa persona desinat esse pars totius; interdictum autem personale non auferitur a persona, nisi relaxetur aliquo modo, ut infra latius.

Tertium dubium.

19. *An interdicto generali loco omnia particularia loca ejus interdicanter.* — *Interdictum loci generalis habet suum effectum in locis particularibus.* — Ex dictis in hoc dubio resolvendum est tertium, quod de generali interdicto locali tractari potest, scilicet, an interdicto aliquo generali loco quasi collective sumpto, interdicanter omnia loca particularia ejus, et quomodo id intelligendum sit. In quo in primis certum est, tale interdictum in locis particularibus habere suum effectum, quia actiones, quæ interdicanter, non exercentur in loco in genere seu confuse sumpto, sed in hoc vel illo loco determinato, sicut de personis dicebamus; est enim eadem ratio proportionalis. Quo fit, ut suo modo locum habeat in interdicto locali, etiam particulari, quia etiam per illud non interdicitur aliquis locus, qui a philosophis vocatur proprius, qualis erit, v. gr., altare ad sacrificandum, chorus ad canendum officium; sed interdicitur aliquis locus communis (loquimur regulariter et moraliter), scilicet, Ecclesia, v. gr., in qua solent esse varia loca propria, ut multa altaria, vel capellæ; necesse est ergo, ut illud etiam interdictum quoad effectum seu praxim, ad propria, seu particularia loca descendat, et in eis servetur.

20. *Objectio.* — *Qui locus in jure particularis censeatur.* — *Quis locus dicatur communis.* — Dices: ergo destruitur divisio supra posita localis interdicti in generalem et particularem, quia utrumque versatur circa locum communem, in quo solum possunt differre secundum magis et minus, quomodo interdicta etiam generalia inter se differunt; et sic ad summum erit differentia respectiva, ita ut particulare dicatur, qui versatur circa locum minus communem. Respondetur, in hac re esse magis attendendam juris dispositionem, et usum, quam physicam diversitatem. In jure ergo ille locus censeatur proprius, et particularis in ordine ad hunc effectum,

qui non solet per partes interdici, sed vel totus, vel nihil, ut est particularis Ecclesia, vel templum, etiamsi alioqui respectu sacrorum, quæ in illo exerceri possunt, includat alia loca physice magis propria, quæ respectu alterius loci ita sunt partialia, ut moraliter nullam habeant rationem loci totalis. At vero communis locus quoad hunc effectum dicitur, qui de se plura complectitur, vel complecti potest loca totalia, quæ per se et particulariter interdici possunt, et solent, ut sunt diversa templa, vel oratoria, quæ in suo ordine sunt loca totalia; et ideo locus ille communis censeatur quasi collectivum quid plura tota complectens. Et ita consistit optime superior divisio, et nihilominus doctrina hic tradita cum proportionem ad utrumque membrum applicatur.

21. *Interdicto communi loco interdicanter partialia sub eo contenta.* — *Qua ratione dignoscantur loca particularia interdicta.* — Secundo dicendum est, interdicto aliquo communi loco, interdici omnia particularia, vel partialia loca sub illo comprehensa, et nullum aliud. Probatur ex proportionem sæpe dicta ad interdictum personale, quia non est major ratio de uno loco particulari, quam de alio in eodem toto comprehensis; ergo si interdictum fertur in totum, et descendit ad particularia, necesse est, ut descendat ad omnia in toto contenta. Non vero ad alia, quia censura non excedit terminos sententiæ vel legis, ut sæpe dictum est. Difficultas vero est in explicando, quæ loca particularia, vel partialia intelligi debeant comprehensa, seu conjuncta totali loco in sententia interdicti nominato. Cui difficultati in genere duo tantum respondere possumus. Primum est consulendum esse jus, ut, si in eo casu aliquid disponit, juxta tale jus sententiam interpretemur; vel, si casus non sit omnino idem, consideretur, an sit similis, et eadem ratione intelligendus. Secundum est, ubi jus nihil disponit, verborum proprietatem esse observandam, et magis receptam et usitatam eorum significationem, quæ in hujusmodi rebus moralibus plurimum valet. Et ex his principiis generalibus definienda sunt particularia, ex quibus gratia exempli aliqua usitata proponemus, ut ex illis facile possint similia resolvi.

22. *An interdicta civitate intelligatur interdicta Cathedralis Ecclesia.* — Primum sit, quando interdicitur diœcesis tota, vel civitas ejus, in qua est Ecclesia Cathedralis, an intelligatur ipsa etiam Ecclesia Cathedralis in-

terdicta, nam de aliis nulla est dubitatio; de Cathedrali vero id negat Covarr. supra, num. 4, citans Staphilæum, lib. de Litteris gratiæ et justitiæ, fol. 156, argumento textus in cap. Quamvis, de Præbendis, in 6, ubi dicitur nomine Ecclesiarum non comprehendi Cathedrali in casu odioso, nisi exprimat. Sed in primis non recte applicatur ille textus ad interdictum generale, in quo non omnes Ecclesiæ, sed totum corpus diœcesis vel civitatis interdicitur, et nemo probabiliter dicet in illo toto non includi caput. Addo nimium enervari tale interdictum, si dicatur excludi Cathedralis Ecclesia; quæ est ratio textus in cap. Si civitas, statim tractanda. Quare quoad hanc partem falsam censeo hanc sententiam. At vero si interdictum esset speciale sub generali nomine, et distributione Ecclesiarum civitatis, vel diœcesis, esset utcumque probabilis illa opinio. Mihi tamen non videtur recte probari ex illo cap. Quamvis, sed potius per argumentum ab speciali oppositum colligi, nam ibi dicitur: *Quamquam sub nomine Ecclesiarum civitatis includatur alias Ecclesia Cathedralis.* Et postea dicitur, *propter ipsius honorem nolumus hoc casu includi, scilicet in speciali casu illius textus, nimirum, ut cum alicui fit gratia, ut de aliquo beneficio provideatur in aliqua Ecclesiarum diœcesis, vel civitatis, tunc non comprehendatur Cathedralis; ergo extra illum casum, et si qui sunt alii expressi in jure, semper comprehenditur.* Casus autem interdicti nullibi est exceptus quoad hoc in jure; ergo ex illo textu potius colligitur debere comprehendi Cathedrali Ecclesiam sub illa generalitate in sententia interdicti. Neque ex illa licet illationem facere ad omnem materiam odiosam, quia ibi non est propter materiam odiosam, sed quia Papa declarat se nolle ampliorem gratiam concedere, nam statim dicit in simili fere casu sub generali nomine Ecclesiarum Provinciæ comprehendi Cathedrali, etiam Metropolitanam, propter gratiæ amplitudinem. Quapropter etiam sub ea forma interdicti non censeo illam sententiam admittendam, quia non habet fundamentum, et alias pugnat cum verborum proprietate.

23. *An interdicta civitate loca extra muros interdican- tur. — Regula ad cognoscendum quando ædificia sint continentia. — Secundum exemplum seu dubium est, quando interdicitur civitas, muris circumdata, an loca extra muros interdicta censeantur. Et reso-*

lutio est etiam illa interdicta manere, si sunt suburbia, vel ædificia, quæ continentia appellantur, quia, licet non sint tam vicina, ut suburbium faciant, non sunt multum distantia, sed ad eandem civitatem pertinere censentur, ut sunt nonnullæ Ecclesiæ, quæ vulgo eremitoria appellantur, vel monasteria, vel suburbana prædia. Ita declaratum est in cap. Si civitas, ubi ponderandum est verbum illud, *Intelligi volumus*; nam ex vi verborum videbantur hæc non comprehendi nomine civitatis; tamen ne interdictum contemptui habeatur, et reddatur inefficax, voluit jus hæc omnia comprehendi. Quia, si cives possent in suburbio, vel proximis locis divina audire, non multum tali interdicto gravarentur, ex quo facile fieri poterat, ut illud contemnerent; et ideo illa interpretatio generalior a jure tradita est; nam, licet materia videatur odiosa respectu subditorum, tamen est favorabilis Ecclesiasticæ disciplinæ. Ex qua ratione sumenda est regula ad judicandum, quando ædificia censenda sint continentia, vel quibus terminis concludenda sit illa distantia, quam tale interdictum complectitur; nam, cum non sit per legem taxata, necessario debet arbitrari juxta prudens iudicium, vel iudicis, si declarare velit, ut Glossa et Doctores in dict. cap. dicunt, vel, si nolit, Doctorum et sapientum hominum, qui spectare debent, an in tali loco sic distante respectu talis populi procedat prædicta ratio, quod si ibi celebrentur divina, oriatur occasio contemnendi interdictum; tunc enim interpretabimur, talem locum esse interdictum, non vero alias. Unde non obstat quod talis locus vel Ecclesia ad talem civitatem non pertineat, sed alterius domini et jurisdictionis sit, imo nec quod sit alterius diœcesis, in qua iudex, qui interdictum tulit, jurisdictionem non habet, ut recte notavit Covarr., dict. § 4, num. 8, circa fin., cum aliis, quos refert, et Sylvester, verb. *Interdictum*, 2, num. 5. Et ratio est, quia dispositio illius juris absoluta est, nihilque distinguit inter suburbia aut ædificia continentia ejusdem vel alterius domini et jurisdictionis; et ratio legis procedit in utrisque; ergo et dispositio illa hæc omnia complectitur.

24. *Objectio. — Responsio quorundam improbat. — A priori respondendi modus. — Dices: quomodo potest Ecclesiasticus Iudex interdiceret locum sibi non subjectum? Respondent aliqui, talem locum tunc non esse interdictum ab homine, sed a jure; sicut*

quando aliquis excommunicatur ab homine, alii cum illo communicare prohibentur, non ab homine, sed a jure. Sed melius dicitur, quoad hunc actum illum locum esse subiectum tali iudici per connexionem ad alium principalem locum hoc jure declaratum; ut ita illud interdictum, quod unum est, ab homine sit, et non partim a jure, partim ab homine. Intelligendum autem hoc est seclusis privilegiis; nam, si talis locus specialiter sit exemptus quoad hunc effectum, jam tunc illo titulo, et non ratione distantie immunis erit; quod etiam de quacumque Ecclesia in civitate contenta dici potest. Quid autem dicendum sit, quando tale ædificium fit post latum interdictum; quid etiam si illo durante destruat, dicemus postea agentes de causis, et de ablatione interdicti.

25. *Interdictio templo interdicitur etiam capellæ, cæmeterium illi contigua. —* Atque ex hoc exemplo interdicti generalis inferitur in eodem cap. Si civitas, proportionalis expositio interdicti particularis alicujus templi. De illo enim quæri posset, an eo ipso interdican- tur capellæ, cæmeterium, etc. Et respondetur ibi affirmative, sub ea conditione, quod ea partialia loca contigua sint templo interdicto. Et ratio est, quia censentur unum corpus sacrum cum illo efficere. Ratio etiam prioris partis hic suo modo locum habet, quod interdictum posset aliquis facile contemni. At quando cæmeterium vel capella non est contigua, declaratur ibi non comprehendi, quia non efficit unum locum cum illo, qui determinate interdicitur. Neque tunc altera ratio de vilipendio interdicti ad hanc partem accommodatur; quia quando interdictum est particulare, auctor ejus non vult, ut majorem vim habeat, quam ex prohibitione unius loci consequitur, ideoque, si locus sit distinctus, qualis est omnis ille, qui non est contiguus, quantumvis sit vicinus, non comprehenditur sub tali interdicto.

26. *Interdicta civitate a proprio Episcopo interdicitur etiam parochia alienæ jurisdictionis. —* His etiam annexum est alterum dubium, an per interdictum generale vel particulare loci, interdicti possit Ecclesia exempta a jurisdictione ejus, qui interdictum tulit; ut, verbi gratia, in civitate Episcopali contingit esse parochiam immediate subjectam Prælati inferiori exempto, ut hic Conimbricæ, vel superiori et Metropolitanam, ut Salmanticæ; cum ergo interdicitur illa civitas a suo Episcopo, dubitatum est, an illa etiam

parochia interdican- tur. Dicendum vero est, per interdictum generale sine dubio comprehendendi, juxta superius tradita, nam si loca distantia, si continentia sint, comprehenduntur, etiamsi alterius jurisdictionis existant, multo magis loca in eadem civitate inclusa; ratio enim cap. Si civitas, fortius in illis procedit. Et propter eandem rationem nulla Ecclesia religiosorum, quantumvis alias exempti sint, excipitur ab observantia interdicti generalis ab Ordinario positi in tota civitate, ut statuit Concilium Trident., sess. 25, cap. 12 de Regularibus, et cap. 22 extendit illud decretum cum aliis ad omnes religiones, quas ibi speciatim numerat. At vero e contrario per interdictum speciale non poterit illa Ecclesia interdicti per talem Episcopum, sed solum per illum, cui subjecta est, quia alius non habet directam jurisdictionem in illam, neque etiam per consecutionem, aut aliam juris interpretationem, illam obtinet. Solum posset excogitari casus, in quo talis Ecclesia esset contigua alteri Ecclesiæ subjectæ tali Episcopo, nam tunc, licet non directe, indirecte et consequenter posset comprehendi talis Ecclesia per interdictum speciale positum in alia sibi conjuncta.

27. *Speciale interdictum unius templi non comprehendit illi contiguum pariete communi vel cæmeterio. — Interdictum speciale, si in partem accessoriam templo ferretur, non censeatur templum interdicti. —* Sed in hoc dicendum est, si fingamus duas Ecclesias esse contiguas, vel medio cæmeterio, vel quia habent parietem communem, si una non sit capella alterius, sed omnino sint distinctæ, non comprehendi unam per speciale interdictum alterius. Ratio est, quia contiguitas non tollit distinctionem; tale autem interdictum solum fertur in unum determinatum locum. Idem colligitur ex dict. cap. Si civitas, ubi, ut aliquis locus per interdictum speciale interdican- tur simul cum Ecclesia principaliter interdicta, duo requiruntur: unum est ut sit capella, vel cæmeterium ejus, id est, locus illi annexus; aliud est, ut sit illi contiguus; sicut ergo non sufficit prima conditio sine posteriori, ita neque e converso. Unde, si duæ Ecclesiæ vicinæ communicarent in cæmeterio, ita ut illud inter se dividerent in certo termino, interdicta una Ecclesia, solum esset interdicta una pars cæmeterii ad illam pertinentis, non vero alia pars, quæ ad illam non pertinet, quia non est cæmeterium ejus, etiamsi sit contiguum vel physice con-